

V Bruseli 13. júna 2022
(OR. fr, en)

9765/22

ECOFIN 554
UEM 158
SOC 349
EMPL 231
COMPET 452
ENV 553
EDUC 222
RECH 345
ENER 261
JAI 816
GENDER 94
ANTIDISCRIM 74
JEUN 105
SAN 350

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Č. dok. Kom.:	9418/22 - COM(2022) 620 final
Predmet:	Odporúčanie na ODPORÚČANIE RADY, ktoré sa týka národného programu reforiem Malty na rok 2022 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Malty na rok 2022

Delegáciám v prílohe zasielame uvedený návrh odporúčania Rady v znení, ktoré revidovali a odsúhlasili rôzne výbory Rady, vychádzajúci z návrhu Komisie COM(2022) 620 final.

ODPORÚČANIE RADY

Z...,

ktoré sa týka národného programu reforiem Malty na rok 2022 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Malty na rok 2022

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii¹, a najmä na jeho článok 5 ods. 2,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

¹ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

- (1) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241², ktorým sa zriadil Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti, nadobudlo účinnosť 19. februára 2021. Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti poskytuje finančnú podporu na vykonávanie reforiem a investícií, pričom so sebou prináša fiškálny impulz financovaný Úniou. Prispieva k obnove hospodárstva a vykonávaniu udržateľných reforiem a investícií zvyšujúcich rast, najmä na podporu zelenej a digitálnej transformácie, a zároveň posilňuje odolnosť hospodárstiev členských štátov a ich potenciálny rast. Okrem toho prispieva aj k posilneniu udržateľných verejných financií a k podpore rastu a tvorby pracovných miest v strednodobom a dlhodobom horizonte. Maximálny finančný príspevok pre členský štát v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti bude aktualizovaný v júni 2022 v súlade s článkom 11 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/241.

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (2) Komisia 24. novembra 2021 prijala ročný prieskum udržateľného rastu, čo znamenalo začiatok európskeho semestra pre koordináciu hospodárskych politík na rok 2022. Náležite zohľadnila sociálny záväzok z Porta k ďalšiemu vykonávaniu Európskeho piliera sociálnych práv vyhláseného Európskym parlamentom, Radou a Komisiou 17. novembra 2017, podpísaný 7. mája 2021. Európska rada 25. marca 2022 schválila priority ročného prieskumu udržateľného rastu na rok 2022. Komisia 24. novembra 2021 prijala na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011³ aj správu o mechanizme varovania, v ktorej Maltu neurčila za jeden z členských štátov, vo vzťahu ku ktorým bude potrebné vykonať hĺbkové preskúmanie. V ten istý deň Komisia prijala aj odporúčanie na odporúčanie Rady o hospodárskej politike eurozóny a návrh spoločnej správy o zamestnanosti na rok 2022, v ktorej sa analyzuje vykonávanie usmernení pre politiky zamestnanosti a zásad Európskeho piliera sociálnych práv. Rada prijala 5. apríla 2022 odporúčanie o hospodárskej politike eurozóny⁴ (ďalej len „odporúčanie na rok 2022 týkajúce sa eurozóny“) a 14. marca 2022 spoločnú správu o zamestnanosti.

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25).

⁴ Odporúčanie Rady z 5. apríla 2022 o hospodárskej politike eurozóny (Ú. v. EÚ C 153, 7.4.2022, s. 1).

- (3) Invázia Ruska na Ukrajinu, ktorá nasledovala po globálnej pandémii, výrazne zmenila geopolitický a hospodársky kontext. Vplyv tejto invázie na hospodárstva členských štátov sa prejavil okrem iného vyššími cenami energií, potravín a surovín a horšími vyhliadkami rastu. Vyššie ceny energií veľmi negatívne ovplyvňujú predovšetkým najzraniteľnejšie domácnosti, ktoré žijú v energetickej chudobe alebo sú ňou ohrozené, ako aj podniky, ktoré najviac pociťujú prudký nárast cien energií. Okrem toho Únia zažíva bezprecedentný prílev ľudí, ktorí utekajú z Ukrajiny. Vplyv hospodárskych dôsledkov útočnej vojny Ruska sa v členských štátoch prejavuje v rôznej miere. V tejto súvislosti bola vykonávacím rozhodnutím Rady (EÚ) 2022/382⁵ dňa 4. marca 2022 prvýkrát aktivovaná smernica Rady 2001/55/ES⁶, ktorou sa vysídleným osobám z Ukrajiny udeľuje právo na oprávnený pobyt v Únii, ako aj prístup k vzdelávaniu a odbornej príprave, na trh práce, k zdravotnej starostlivosti, bývaniu a sociálnemu zabezpečeniu.

⁵ Vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/382 zo 4. marca 2022, ktorým sa konštatuje skutočnosť, že došlo k hromadnému prílevu vysídlených osôb z Ukrajiny v zmysle článku 5 smernice 2001/55/ES, a zavádza sa dočasná ochrana (Ú. v. EÚ L 71, 4.3.2022, s. 1).

⁶ Smernica Rady 2001/55/ES z 20. júla 2001 o minimálnych štandardoch na poskytovanie dočasnej ochrany v prípade hromadného prílevu vysídlených osôb a o opatreniach na podporu rovnováhy úsilia medzi členskými štátmi pri prijímaní takýchto osôb a znášaní z toho vyplývajúcich dôsledkov (Ú. v. ES L 212, 7.8.2001, s. 12).

- (4) Vzhľadom na rýchlo sa meniacu hospodársku a geopolitickú situáciu bude európsky semester v roku 2022 pokračovať vo svojej rozsiahlej koordinácii hospodárskych politík a politík zamestnanosti a zároveň sa bude vyvíjať v súlade s požiadavkami na vykonávanie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ako sa uvádza v ročnom prieskume udržateľného rastu na rok 2022. Na plnenie priorít jednotlivých politík v rámci európskeho semestra je nevyhnutné, aby sa vykonávali prijaté plány obnovy a odolnosti, keďže tieto plány riešia všetky príslušné odporúčania pre jednotlivé krajiny vydané v cykloch európskeho semestra 2019 a 2020 alebo ich významnú podskupinu. Odporúčania pre jednotlivé krajiny na roky 2019 a 2020 sú naďalej rovnako relevantné aj pre plány obnovy a odolnosti, ktoré boli revidované, aktualizované alebo zmenené v súlade s článkami 14, 18 a 21 nariadenia (EÚ) 2021/241, a to popri akýchkoľvek iných odporúčaníach pre jednotlivé krajiny vydaných do dátumu predloženia takýchto revidovaných, aktualizovaných alebo zmenených plánov.
- (5) Všeobecná úniková doložka Paktu stability a rastu je aktívna od marca 2020. Komisia vo svojom oznámení z 3. marca 2021 s názvom Rok od vypuknutia pandémie COVID-19: reakcia fiškálnej politiky vyjadrila názor, že rozhodnutie o deaktivácii alebo pokračovaní v uplatňovaní všeobecnej únikovej doložky by sa malo prijať po celkovom posúdení stavu hospodárstva, pričom kľúčovým kvantitatívnym kritériom by mala byť úroveň hospodárskej činnosti v Únii alebo eurozóne v porovnaní s predkrízovými úrovňami (z konca roku 2019). Zvýšená neistota a výrazné riziká horšieho než očakávaného vývoja v súvislosti s hospodárskym výhľadom v kontexte vojny v Európe, bezprecedentné zvyšovanie cien energií a pokračujúce narušenia dodávateľských reťazcov si vyžadujú predĺženie uplatňovania všeobecnej únikovej doložky Paktu stability a rastu aj v roku 2023.

- (6) V súlade s prístupom uvedeným v odporúčaní Rady z 18. júna 2021⁷, ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Malty na rok 2021, sa celkové zámery fiškálnej politiky v súčasnosti najlepšie merajú ako zmena primárnych výdavkov (bez diskrečných príjmových opatrení a bez dočasných núdzových opatrení súvisiacich s krízou COVID-19), ale so započítaním výdavkov financovaných z nenávratnej podpory (grantov) z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov Únie, vo vzťahu k strednodobému potenciálnemu rastu⁸. Nad rámec celkových zámerov fiškálnej politiky a s cieľom posúdiť, či je vnútroštátna fiškálna politika obozretná a či jej zloženie prispieva k udržateľnej obnove v súlade so zelenou a digitálnou transformáciou, sa pozornosť venuje aj vývoju primárnych bežných výdavkov (bez diskrečných príjmových opatrení a bez dočasných núdzových opatrení súvisiacich s krízou COVID-19) a investícií financovaných z vnútroštátnych zdrojov⁹.

⁷ Odporúčanie Rady z 18. júna 2021, ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Malty na rok 2021 (Ú. v. EÚ C 304, 29.7.2021, s. 83).

⁸ Odhady týkajúce sa zámerov fiškálnej politiky a ich zložiek uvedené v tomto odporúčaní sú odhady Komisie založené na predpokladoch, z ktorých vychádza prognóza Komisie z jari 2022. Komisiou odhadovaný strednodobý potenciálny rast nezahŕňa pozitívny vplyv reforiem, ktoré sú súčasťou plánu obnovy a odolnosti a ktoré môžu posilniť potenciálny rast.

⁹ Nie sú financované z grantov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov Únie.

- (7) Komisia 2. marca 2022 prijala oznámenie poskytujúce všeobecné usmernenia v oblasti fiškálnej politiky na rok 2023 (ďalej len „fiškálne usmernenia“) a ktorého cieľom bolo podporiť prípravu programov stability a konvergenčných programov členských štátov, a tým posilniť koordináciu politík. Komisia konštatovala, že na základe makroekonomického výhľadu prognózy zo zimy 2022 bude v roku 2023 zrejme vhodné prejsť z podporných súhrnných zámerov fiškálnej politiky z rokov 2020 – 2022 na všeobecne neutrálne súhrnné zámery fiškálnej politiky, pričom treba pohotovo reagovať na vyvíjajúcu sa hospodársku situáciu. Komisia oznámila, že fiškálne odporúčania na rok 2023 by mali byť pre jednotlivé členské štáty aj naďalej diferencované, pričom by sa v nich mali zohľadňovať možné cezhraničné účinky presahovania. Komisia vyzvala členské štáty, aby usmernenia zohľadnili vo svojich programoch stability a konvergenčných programoch. Komisia sa zaviazala, že bude pozorne monitorovať hospodársky vývoj a podľa potreby upraví svoje politické usmernenia, a to najneskôr v rámci jarného balíka európskeho semestra koncom mája 2022.
- (8) Pokiaľ ide o fiškálne usmernenia, vo fiškálnych odporúčaní na rok 2023 je zohľadnený zhoršený hospodársky výhľad, zvýšená neistota a ďalšie riziká horšieho než očakávaného vývoja, ako aj vyššia inflácia v porovnaní s prognózou Komisie zo zimy 2022. Na základe uvedených skutočností je v rámci fiškálnej reakcie nutné zvýšiť verejné investície do zelenej a digitálnej transformácie a energetickej bezpečnosti, ako aj prostredníctvom cielených a dočasných opatrení zachovať kúpnu silu najzraniteľnejších domácností s cieľom zmierniť vplyv zvýšenia cien energií a pomôcť obmedziť inflačné tlaky vyplývajúce z druhotných účinkov. Fiškálna politika musí zostať pružná, aby sa prispôsobila rýchlo sa vyvíjajúcim okolnostiam vrátane výziev vyplývajúcich z útočnej vojny Ruska proti Ukrajine, pokiaľ ide o obranu a bezpečnosť, a musí byť diferencovaná v jednotlivých členských štátoch v závislosti od ich fiškálnej a hospodárskej situácie, a to aj z hľadiska ich expozície voči kríze a prílevu vysídlených osôb z Ukrajiny.

- (9) V súlade s článkom 18 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/241 Malta predložila Komisii 13. júla 2021 svoj národný plán obnovy a odolnosti. Komisia podľa článku 19 nariadenia (EÚ) 2021/241 posúdila relevantnosť, efektívnosť, účinnosť a koherentnosť plánu obnovy a odolnosti, a to v súlade s usmerneniami pre posudzovanie stanovenými v prílohe V k uvedenému nariadeniu. Rada 5. októbra 2021 prijala vykonávacie rozhodnutie o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Malty¹⁰. Uvoľnenie splátok je podmienené prijatím rozhodnutia Komisie v súlade s článkom 24 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2021/241, v ktorom sa uvedie, že Malta uspokojivo splnila príslušné míľniky a ciele stanovené vo vykonávacom rozhodnutí Rady. Keď sa hovorí o uspokojivom splnení, predpokladá sa, že v súvislosti s predchádzajúcimi míľnikmi a cieľmi, ktoré už boli dosiahnuté, nedošlo k zvratu.
- (10) Malta predložila svoj národný program reforiem na rok 2022 15. apríla 2022 a svoj program stability na rok 2022 2. mája 2022 v súlade s lehotou stanovenou v článku 4 nariadenia (ES) č. 1466/97. Obidva programy sa s cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi posudzovali spoločne. V súlade s článkom 27 nariadenia (EÚ) 2021/241 sa v národnom programe reforiem na rok 2022 zohľadňujú aj polročné správy Malty o pokroku dosiahnutom pri vykonávaní jej plánu obnovy a odolnosti.
- (11) Komisia 23. mája 2022 uverejnila správu o krajine týkajúcu sa Malty na rok 2022. Posudzoval sa v nej pokrok, ktorý Malta dosiahla pri plnení príslušných odporúčaní pre danú krajinu prijatých Radou v rokoch 2019, 2020 a 2021, a na základe hodnotiacej tabuľky obnovy a odolnosti sa zhodnotilo vykonávanie plánu obnovy a odolnosti Maltou. Na základe tejto analýzy sa v správe o krajine identifikovali nedostatky v súvislosti s tými výzvami, ktoré plán obnovy a odolnosti nerieši alebo ich rieši len čiastočne, ako aj v súvislosti s novými a vznikajúcimi výzvami vrátane výziev vyplývajúcich z invázie Ruska na Ukrajinu. Okrem toho sa v nej posudzoval pokrok Malty pri vykonávaní Európskeho piliera sociálnych práv a pri dosahovaní hlavných cieľov Únie v oblasti zamestnanosti, zručností a znižovania chudoby, ako aj pokrok pri dosahovaní cieľov Organizácie Spojených národov v oblasti udržateľného rozvoja.

¹⁰ ST 11941/2021; ST 11941/2021 ADD 1.

- (12) Komisia 23. mája 2022 vydala správu podľa článku 126 ods. 3 zmluvy. V tejto správe sa rozoberala rozpočtová situácia Malty, keďže jej deficit verejných financií v roku 2021 presiahol referenčnú hodnotu 3 % hrubého domáceho produktu (HDP) stanovenú v zmluve. V správe sa konštatovalo, že kritérium deficitu nebolo dodržané. V súlade s oznámením z 2. marca 2022 Komisia na jar 2022 nenavrhol začatie nových postupov pri nadmernom deficite, pričom na jeseň 2022 opätovne posúdi, či je potrebné navrhnuť začatie takýchto postupov.
- (13) Rada vo svojom odporúčaní z 20. júla 2020¹¹ odporučila Malte, aby v súlade so všeobecnou únikovou doložkou prijala v rokoch 2020 a 2021 všetky potrebné opatrenia na účinné riešenie pandémie COVID-19, posilnenie hospodárstva a podporu následnej obnovy. Zároveň jej odporučila, aby – ak to hospodárske podmienky umožnia – uskutočňovala fiškálne politiky zamerané na dosiahnutie obozretných strednodobých fiškálnych pozícií a zabezpečenie udržateľnosti dlhovej služby pri súčasnom zvyšovaní investícií. Podľa údajov overených Eurostatom sa deficit verejných financií Malty znížil z 9,5 % HDP v roku 2020 na 8,0 % HDP v roku 2021. V rámci reakcie fiškálnej politiky Malta v roku 2021 podporovala obnovu hospodárstva, pričom objem dočasných núdzových podporných opatrení klesol zo 6,3 % HDP v roku 2020 na 4,7 % HDP v roku 2021. Opatrenia, ktoré Malta prijala v roku 2021, boli v súlade s odporúčaním Rady z 20. júla 2020. Diskrečné rozpočtové opatrenia, ktoré vláda prijala v rokoch 2020 a 2021, boli dočasné alebo vyvážené kompenzačnými opatreniami. Podľa údajov overených Eurostatom sa verejný dlh zvýšil z 53,4 % HDP v roku 2020 na 57,0 % HDP v roku 2021.

¹¹ Odporúčanie Rady z 20. júla 2020, ktoré sa týka národného programu reforiem Malty na rok 2020 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Malty na rok 2020 (Ú. v. EÚ C 282, 26.8.2020, s. 116).

(14) Makroekonomický scenár, z ktorého vychádzajú rozpočtové projekcie uvedené v programe stability na rok 2022, je realistický. Vláda predpokladá, že reálny HDP sa v roku 2022 zvýši o 4,4 % a v roku 2023 o 3,9 %. Na porovnanie, v prognóze Komisie z jari 2022 sa v roku 2022 predpokladá nižší rast reálneho HDP na úrovni 4,2 % a v roku 2023 vyšší rast na úrovni 4,0 %. Vláda vo svojom programe stability na rok 2022 očakáva, že celkový deficit sa v roku 2022 zníži na 5,4 % HDP a v roku 2023 na 4,6 % HDP. Pokles v roku 2022 odráža najmä rast hospodárskej činnosti a čistý účinok čiastočného zrušenia podporných núdzových opatrení, zatiaľ čo v reakcii na vysoké ceny energie boli zavedené nové opatrenia. Podľa programu stability na rok 2022 sa očakáva, že pomer dlhu verejnej správy k HDP sa v roku 2022 zvýši na 58,6 % a v roku 2023 až na 59,4 %. Na základe opatrení v príslušných oblastiach politiky, ktoré boli známe k dátumu uzávierky prognózy, sa v prognóze Komisie z jari 2022 predpokladá deficit verejných financií na úrovni 5,6 % HDP v roku 2022 a 4,6 % HDP v roku 2023. To je v súlade s deficitom predpokladaným v programe stability na rok 2022. V prognóze Komisie z jari 2022 sa počíta s podobným pomerom dlhu verejnej správy k HDP, a to 58,5 % v roku 2022 a 59,5 % v roku 2023. Podľa prognózy Komisie z jari 2022 sa strednodobý (desaťročný priemerný) rast potenciálneho HDP odhaduje na 4,5 %. Tento odhad však nezahŕňa vplyv reforiem, ktoré sú súčasťou plánu obnovy a odolnosti a môžu posilniť potenciálny rast Malty.

- (15) Vláda v roku 2022 postupne zrušila väčšinu opatrení prijatých v reakcii na krízu COVID-19, takže sa predpokladá, že objem dočasných núdzových opatrení klesne zo 4,7 % HDP v roku 2021 na 1,3 % HDP v roku 2022. Deficit verejných financií je ovplyvnený opatreniami prijatými na zmiernenie hospodárskeho a sociálneho vplyvu zvýšenia cien energie, ktoré sa v prognóze Komisie z jari 2022 odhadujú na 1,0 % HDP v roku 2022 a 0,6 % HDP v roku 2023¹². Tieto opatrenia pozostávajú najmä zo zníženia nepriamych daní zo spotreby energie a dotácií na výrobu energie s cieľom kompenzovať zvýšenie cien dovážanej elektrickej energie a emisií uhlíka. Tieto opatrenia boli oznámené ako dočasné. Ak však ceny energie zostanú v roku 2023 zvýšené, niektoré z nich by sa mohli uplatňovať aj naďalej. Niektoré z týchto opatrení nie sú cielené, najmä dotácie na výrobu energie a zníženie spotrebných daní z palív. Deficit verejných financií je tiež ovplyvnený nákladmi na poskytnutie dočasnej ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny, pričom v prognóze Komisie z jari 2022 sa predpokladá, že v roku 2022 budú na úrovni 0,1 % HDP a v roku 2023 na úrovni 0,1 % HDP¹³.
- (16) Rada vo svojom odporúčaní z 18. júna 2021 odporučila, aby Malta v roku 2022 zachovala podporné zámery fiškálnej politiky vrátane tých, ktoré vyplývajú z impulzu poskytnutého Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti, a aby zachovala investície financované z vnútroštátnych zdrojov. Rada zároveň Malte odporučila, aby – ak to hospodárske podmienky umožnia – uskutočňovala fiškálnu politiku zameranú na dosiahnutie obozretných strednodobých fiškálnych pozícií a zabezpečenie fiškálnej udržateľnosti v strednodobom horizonte a aby súčasne zvyšovala investície s cieľom posilniť rastový potenciál.

¹² Tieto údaje predstavujú úroveň ročných rozpočtových nákladov na uvedené opatrenia prijaté od jesene 2021, a to vrátane bežných príjmov a výdavkov, ako aj prípadných opatrení v oblasti kapitálových výdavkov.

¹³ Predpokladá sa, že do konca roka 2022 sa celkový počet osôb vysídlených z Ukrajiny prichádzajúcich do Únie postupne zvýši na 6 miliónov, pričom ich geografické rozloženie je odhadnuté na základe veľkosti existujúcej diaspóry, relatívneho počtu obyvateľov prijímajúceho členského štátu a skutočného rozmiestnenia vysídlených osôb z Ukrajiny v rámci Únie v marci 2022. Pokiaľ ide o rozpočtové náklady na osobu, odhady vychádzajú z mikrosimulačného modelu Spoločného výskumného centra Komisie s názvom Euromod, pričom sa zohľadňujú tak peňažné transfery, na ktoré ľudia môžu mať nárok, ako aj vecné dávky, ako je vzdelávanie a zdravotná starostlivosť.

(17) Podľa prognózy Komisie z jari 2022, ako aj informácií uvedených v programe stability Malty na rok 2022 sa predpokladá, že zámery fiškálnej politiky budú v roku 2022 podporné a dosiahnu úroveň $-1,5\%$ HDP, čo je v súlade s odporúčaním Rady¹⁴. Malta plánuje pokračovať v podpore obnovy tým, že bude využívať Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti na financovanie ďalších investícií v súlade s odporúčaním Rady. Kladný príspevok výdavkov financovaných z grantov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov Únie k hospodárskej činnosti sa má v porovnaní s rokom 2021 zvýšiť o 0,2 percentuálneho bodu HDP. Predpokladá sa, že investície financované z vnútroštátnych zdrojov budú v roku 2022 predstavovať reštriktívny príspevok k zámerom fiškálnej politiky na úrovni 0,3 percentuálneho bodu¹⁵. Malta preto neplánuje zachovať investície financované z vnútroštátnych zdrojov. Zároveň sa predpokladá, že rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov (bez nových príjmových opatrení) bude v roku 2022 predstavovať expanzívny príspevok k celkovým zámerom fiškálnej politiky na úrovni 1,6 percentuálneho bodu. Tento významný expanzívny príspevok zahŕňa dodatočný vplyv opatrení na riešenie hospodárskeho a sociálneho dosahu zvýšenia cien energie (0,5 % HDP), ako aj náklady na poskytnutie dočasnej ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny (0,1 % HDP). Vláda okrem toho poskytla finančnú podporu domácnostiam (0,3 % HDP) a zvýšila príspevkové a nepríspevkové dôchodkové dávky nad rámec úpravy životných nákladov (0,2 % HDP), zatiaľ čo miera rastu medzispotreby (bez opatrení) zostala vysoká (0,4 % HDP).

¹⁴ Záporné znamienko ukazovateľa znamená, že rast primárnych výdavkov je vyšší než strednodobý hospodársky rast, čo poukazuje na expanzívnu fiškálnu politiku; kladné znamienko ukazovateľa naopak znamená, že rast primárnych výdavkov je nižší než strednodobý hospodársky rast, čo poukazuje na reštriktívnu fiškálnu politiku.

¹⁵ Predpokladá sa, že ostatné kapitálové výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov budú predstavovať neutrálny príspevok vo výške 0,0 percentuálneho bodu HDP.

- (18) V prognóze Komisie z jari 2022 sa uvádza, že zámery fiškálnej politiky budú v roku 2023 za predpokladu nezmenenej politiky predstavovať 1,1 % HDP¹⁶. Predpokladá sa, že Malta bude v roku 2023 naďalej využívať granty v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na financovanie ďalších investícií na podporu obnovy. Kladný príspevok výdavkov financovaných z grantov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov Únie k hospodárskej činnosti sa má v porovnaní s rokom 2022 zvýšiť o 0,2 percentuálneho bodu HDP. Predpokladá sa, že investície financované z vnútroštátnych zdrojov budú v roku 2023 predstavovať reštriktívny príspevok k zámerom fiškálnej politiky na úrovni 0,1 percentuálneho bodu¹⁷. Zároveň sa predpokladá, že rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov (bez nových príjmových opatrení) bude v roku 2023 predstavovať reštriktívny príspevok k celkovým zámerom fiškálnej politiky na úrovni 1,3 percentuálneho bodu. Zahŕňa to vplyv postupného rušenia opatrení na riešenie zvýšených cien energie (0,4 % HDP), ako aj vplyv dočasnej finančnej podpory pre domácnosti (0,3 % HDP) a príspevkových a nepríspevkových dôchodkových dávok nad rámec úpravy životných nákladov (0,2 % HDP). Okrem toho sa očakáva, že medzispotreba (bez opatrení) bude rásť menej ako nominálny HDP (0,4 % HDP).
- (19) V programe stability na rok 2022 sa očakáva, že deficit verejných financií postupne klesne na úroveň 4,6 % HDP v roku 2023, 2,8 % HDP v roku 2024 a 2,4 % HDP do roku 2025. Počíta sa teda s tým, že deficit verejných financií klesne do roku 2024 pod úroveň 3 % HDP. Podľa programu stability na rok 2022 sa očakáva, že pomer dlhu verejnej správy k HDP sa do roku 2025 zníži, pričom v roku 2024 sa zníži na 58,6 % a následne v roku 2025 klesne na 57,2 %. Podľa analýzy Komisie sa zdá, že riziká v oblasti udržateľnosti dlhovej služby sú v strednodobom horizonte stredné.

¹⁶ Záporné znamienko ukazovateľa znamená, že rast primárnych výdavkov je vyšší než strednodobý hospodársky rast, čo poukazuje na expanzívnu fiškálnu politiku; kladné znamienko ukazovateľa naopak znamená, že rast primárnych výdavkov je nižší než strednodobý hospodársky rast, čo poukazuje na reštriktívnu fiškálnu politiku.

¹⁷ Predpokladá sa, že ostatné kapitálové výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov budú predstavovať expanzívny príspevok vo výške 0,1 percentuálneho bodu HDP.

- (20) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. b) nariadenia (EÚ) 2021/241 a kritériom 2.2 prílohy V k uvedenému nariadeniu plán obnovy a odolnosti zahŕňa rozsiahly súbor vzájomne sa posilňujúcich reforiem a investícií s orientačným harmonogramom vykonávania, ktoré sa má dokončiť do 31. augusta 2026. Tieto reformy a investície prispievajú k riešeniu všetkých hospodárskych a sociálnych výziev uvedených v odporúčaní pre danú krajinu, ktoré Rada v rámci európskeho semestra v rokoch 2019 a 2020 adresovala Malte, alebo ich významnej podskupiny, ako aj k plneniu všetkých odporúčaní pre danú krajinu vydaných pred dátumom prijatia plánu obnovy a odolnosti. Plán obnovy a odolnosti je predovšetkým ambiciózny a obsahuje reformy a investície na riešenie identifikovaných výziev v oblasti zdravotníctva, zamestnanosti, vzdelávania a zručností, zelenej a digitálnej transformácie, spravodlivosti a boja proti korupcii a praniu špinavých peňazí. Dobrá správa vecí verejných je jedným z pilierov dlhodobej hospodárskej vízie vlády a v pláne obnovy a odolnosti sa vynakladá značné úsilie na nápravu výziev v tejto oblasti. Významnou súčasťou plánu obnovy a odolnosti sú aj investície do vzdelávania, pričom sa v ňom navrhujú príslušné opatrenia na riešenie nedostatkov vzdelávacieho systému. Veľká časť plánovaných investícií je zameraná na zelenú a digitálnu transformáciu, čím sa riešia odporúčania pre danú krajinu týkajúce sa investícií v týchto oblastiach. V pláne obnovy a odolnosti sa čiastočne riešia problémy zistené v oblasti agresívneho daňového plánovania, výskumu a inovácií, ako aj udržateľnosti dôchodkového systému.

- (21) Očakáva sa, že vykonávanie plánu obnovy a odolnosti Malty prispeje k ďalšiemu pokroku v oblasti zelenej a digitálnej transformácie. Opatrenia na podporu cieľov v oblasti klímy na Malte predstavujú 53,8 % celkových prostriedkov pridelených v rámci plánu obnovy a odolnosti, zatiaľ čo opatrenia na podporu digitálnych cieľov predstavujú 25,5 % celkových prostriedkov pridelených v rámci plánu obnovy a odolnosti. Plnohodnotné vykonávanie plánu obnovy a odolnosti v súlade s príslušnými míľnikmi a cieľmi pomôže Malte rýchlo sa zotaviť z dôsledkov krízy COVID-19 a zároveň posilní jej odolnosť. Pre úspešné vykonávanie plánu obnovy a odolnosti, ako aj iných hospodárskych politík a politík zamestnanosti, ktoré presahujú rámec plánu obnovy a odolnosti, je naďalej dôležité systematické zapojenie sociálnych partnerov a iných relevantných zainteresovaných strán, ktorým sa má zabezpečiť všeobecná zodpovednosť za celkový program v danej oblasti politiky.
- (22) Malta ešte nepredložila partnerskú dohodu stanovenú v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060¹⁸ ani ostatné programy politiky súdržnosti stanovené v uvedenom nariadení. V súlade s nariadením (EÚ) 2021/1060 má Malta pri programovaní fondov politiky súdržnosti na roky 2021 – 2027 zohľadniť príslušné odporúčania pre danú krajinu. Predstavuje to predpoklad na zlepšenie účinnosti a maximalizáciu pridanej hodnoty finančnej podpory, ktorá sa má získať z fondov politiky súdržnosti, ako aj podporu koordinácie, komplementarity a koherentnosti medzi týmito fondmi politiky súdržnosti a inými nástrojmi a fondmi Únie. Úspešné vykonávanie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ako aj programov politiky súdržnosti závisí aj od odstránenia prekážok brániacich investíciám na podporu zelenej a digitálnej transformácie a vyváženého územného rozvoja.

¹⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 159).

- (23) Nad rámec hospodárskych a sociálnych výziev, ktoré sa riešia v pláne obnovy a odolnosti, Malta čelí viacerým ďalším výzvam súvisiacim s prvkami daňového systému, ktoré uľahčujú agresívne daňové plánovanie. Kľúčom k zlepšeniu účinnosti a spravodlivosti daňového systému je naďalej boj proti agresívnemu daňovému plánovaniu, ako sa uznáva v odporúčaní týkajúcom sa eurozóny na rok 2022. Účinky presahovania stratégií agresívneho daňového plánovania medzi členskými štátmi si vyžadujú koordinované kroky v oblasti vnútroštátnych politík, ktoré by doplnili legislatívu Únie. Malta podnikla kroky na riešenie praktík agresívneho daňového plánovania tým, že vykonala predtým dohodnuté medzinárodné a európske iniciatívy a že do svojho plánu obnovy a odolnosti zahrnula záväzok vypracovať nezávislú štúdiu o odchádzajúcich a prichádzajúcich platbách (t. j. medzi rezidentmi Únie a rezidentmi tretích krajín), po ktorej má nasledovať prijatie vykonávacích právnych predpisov v súlade so zisteniami uvedenej štúdie. Odchádzajúce platby úrokov, licenčných poplatkov a dividend vyplácaných spoločnosťami so sídlom na Malte jurisdikciám s nulovým a nízkym zdanením (t. j. každá jurisdikcia so zákonnou sadzbou dane z príjmov právnických osôb pod najnižšou zákonnou sadzbou dane z príjmov právnických osôb v Únii, ktorá predstavuje 9 %) by však mohli viesť k úplnému vyhnutiu sa daňovým povinnostiam, kým sa na Malte nezavedú zrážkové dane alebo rovnocenné obranné opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby sa takéto platby riadne zdaňovali. Okrem toho zaobchádzanie s rezidentnými spoločnosťami s daňovým sídlom v inej krajine naďalej predstavuje v prípade spoločností, ako aj jednotlivcov riziko dvojitého nezdanenia.
- (24) Vzhľadom na mandát hláv štátov, resp. predsedov vlád Únie, ktorý je stanovený vo vyhlásení z Versailles, je cieľom návrhu Komisie pre REPowerEU čo najskôr ukončiť závislosť Únie od dovozu fosílnych palív z Ruska. Na tento účel Komisia plánuje v dialógu s členskými štátmi určiť najvhodnejšie projekty, investície a reformy na vnútroštátnej úrovni, regionálnej úrovni a na úrovni Únie. Cieľom týchto opatrení je znížiť celkovú závislosť od fosílnych palív a prejsť na dovoz fosílnych palív z iných krajín, než je Rusko.

(25) Malta zaostáva pri dosahovaní svojho cieľa znížiť do roku 2030 emisie skleníkových plynov, na ktoré sa nevzťahuje systém Únie na obchodovanie s emisiami (ETS) a na ktoré sa vzťahuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/842¹⁹, o 19 % v porovnaní s úrovňami z roku 2005. Závazok Malty stať sa do roku 2050 klimaticky neutrálnou si bude vyžadovať trvalé investície domácností, firiem, ako aj vlády. Vzhľadom na zvýšené ambície Únie v oblasti klímy zamerané na cenovo dostupnejšiu, bezpečnejšiu a udržateľnejšiu energiu musí Malta vyvinúť väčšie úsilie na ďalšie využívanie svojho solárneho a veterného potenciálu vrátane plávajúcich parkov na mori, keďže obnoviteľné zdroje energie tvoria len 8 % energetického mixu. Malta je vo veľkej miere závislá od ropy (48 %) a zemného plynu (44 %). Zemný plyn sa v roku 2020 použil na výrobu 86 % elektrickej energie Malty. Hoci Malta z Ruska nedováža žiadny plyn ani ropu²⁰, rýchle zvýšenie cien energie už má vplyv aj na ňu. Malta má v úmysle zabezpečiť lepšiu bezpečnosť dodávok energie vybudovaním druhého elektrického prepojovacieho vedenia. Zníženie závislosti od fosílnych palív by si vyžadovalo aj modernizáciu jej elektrizačných prenosových a distribučných sústav a investície do uskladňovania elektrickej energie s cieľom zabezpečiť spoľahlivé, flexibilné a rýchle dodávky energie. Zameranie sa na energetickú efektívnosť budov, najmä obytných budov, vrátane zavádzania tepelných čerpadiel a iných ekologických riešení, by pomohlo znížiť dopyt po energii. Na to, aby Malta dosiahla súlad s cieľmi balíka „Fit for 55“, bude potrebné ďalšie zvýšenie ambícií v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov, väčšieho využívania obnoviteľných zdrojov energie a zvyšovania energetickej efektívnosti. Okrem toho emisie z cestnej dopravy neustále rastú a tvoria najväčší zdroj emisií skleníkových plynov mimo ETS. Zníženie dopravného preťaženia by si vyžadovalo zlepšenie verejnej dopravy, zavádzanie inteligentných dopravných systémov a investície do infraštruktúry bezmotorovej mobility (ako sú chodníky a cyklistické jazdné pruhy) v záujme zaistenia bezpečnej alternatívy k používaniu osobných automobilov.

¹⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/842 z 30. mája 2018 o záväznom ročnom znižovaní emisií skleníkových plynov členskými štátmi v rokoch 2021 až 2030, ktorým sa prispieva k opatreniam v oblasti klímy zameraným na splnenie záväzkov podľa Parížskej dohody, a o zmene nariadenia (EÚ) č. 525/2013 (Ú. v. EÚ L 156, 19.6.2018, s. 26).

²⁰ Eurostat (2020), podiel dovozu z Ruska na celkovom dovoze zemného plynu, ropy a čierneho uhlia. Pokiaľ ide o priemer EÚ27, celkový dovoz je založený na dovoze z krajín mimo EÚ27. V prípade Malty celkový dovoz zahŕňa obchod v rámci Únie. Ropa nezahŕňa rafinované ropné produkty.

- (26) Hoci zrýchlenie prechodu ku klimatickej neutralite a odklonu od fosílnych palív bude mať v niektorých odvetviach za následok značné náklady na reštrukturalizáciu, Malta môže v rámci politiky súdržnosti využiť Mechanizmus spravodlivej transformácie, aby zmiernila sociálno-ekonomický dosah tohto prechodu. Malta môže okrem toho využiť Európsky sociálny fond plus zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1057²¹ na zlepšenie pracovných príležitostí a posilnenie sociálnej súdržnosti.
- (27) Rada na základe posúdenia Komisie preskúmala program stability na rok 2022 a jej stanovisko²² je zohľadnené v odporúčaní 1.
- (28) Vzhľadom na úzke prepojenia medzi ekonomikami členských štátov eurozóny a ich kolektívny príspevok k fungovaniu hospodárskej a menovej únie Rada odporučila, aby členské štáty eurozóny aj prostredníctvom svojich plánov obnovy a odolnosti prijali opatrenia, ktorými vykonajú odporúčania uvedené v odporúčaní na rok 2022. V prípade Malty je to zohľadnené najmä odporúčaniami 1, 2 a 3,

TÝMTO ODPORÚČA, aby Malta v rokoch 2022 a 2023 prijala opatrenia s týmto cieľom:

1. v roku 2023 zabezpečiť, aby bol rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov v súlade s celkovo neutrálnymi zámermi politiky, pričom sa zohľadní pokračujúca dočasná a cieleňá podpora pre domácnosti a podniky, ktoré najviac pociťujú prudký nárast cien energií, a pre ľudí, ktorí utekajú z Ukrajiny; byť pripravená prispôsobiť súčasné výdavky vyvíjajúcej sa situácii; zvýšiť verejné investície do zelenej a digitálnej transformácie a energetickej bezpečnosti s ohľadom na iniciatívu RePowerEU, okrem iného aj využitím Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov Únie; v období po roku 2023 uskutočňovať fiškálnu politiku zameranú na dosiahnutie obozretných strednodobých fiškálnych pozícií;

²¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1057 z 24. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Európsky sociálny fond plus (ESF+) a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1296/2013 (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 21).

²² Podľa článku 5 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1466/97.

2. pokračovať vo vykonávaní svojho plánu obnovy a odolnosti v súlade s míľnikmi a cieľmi uvedenými vo vykonávacom rozhodnutí Rady z 5. októbra 2021; predložiť programové dokumenty politiky súdržnosti na roky 2021 – 2027, aby sa mohli dokončiť príslušné rokovania s Komisiou a následne sa mohli tieto dokumenty začať vykonávať;
3. prijať opatrenia na účinné riešenie prvkov daňového systému, ktoré môžu jednotlivcom a nadnárodným spoločnostiam uľahčiť agresívne daňové plánovanie, a to aj zabezpečením dostatočného zdaňovania odchádzajúcich platieb úrokov, licenčných poplatkov a dividend a zmenou pravidiel pre spoločnosti s daňovým sídlom v inej krajine;
4. znížiť celkovú závislosť od fosílnych palív; urýchliť zavádzanie obnoviteľných zdrojov energie, a to podporou a umožnením investícií do veternej a solárnej energie vrátane plávajúcich parkov na mori, ďalšou modernizáciou maltských elektrizačných prenosových a distribučných sústav a vytvorením stimulov na uskladňovanie elektrickej energie s cieľom zabezpečiť spoľahlivé, flexibilné a rýchlo reagujúce dodávky energie; znížiť dopyt po energii prostredníctvom vyššej energetickej efektívnosti, najmä v obytných budovách; znížiť emisie z cestnej dopravy riešením dopravného preťaženia, a to zlepšením kvality služieb vo verejnej doprave, inteligentnými dopravnými systémami a investovaním do infraštruktúry bezmotorovej mobility.

V Bruseli

Za Radu

predseda/predsedička